

Zwemvaardigheid van basisschoolleerlingen in de gemeente Groningen,

een inventarisatie in het schooljaar 2021-2022

Age Stinissen, September 2022

Inhoud

Inhoud	2
Samenvatting	3
1. Inleiding	4
1.1 Aanleiding en doel van het onderzoek	4
2 De respons	5
3 De resultaten	7
3.1 Algemeen	7
3.2 Jongens en meisjes	8
3.3 De gebiedsdelen	9
Colofon	11

Samenvatting

De gemeente Groningen heeft de ambitie dat 100 procent van de kinderen minimaal het zwemdiploma A behaalt. Daarom wil ze graag weten hoe het staat met de zwemvaardigheid van de basisschoolleerlingen.

Voor het zevende jaar is deze zwemvaardigheid van basisschoolleerlingen gemeten. De meting is gedaan door de vakleerkrachten van de scholen. Daarbij is geïnventariseerd of de leerlingen van de scholen een zwemdiploma hebben en, als ze dat niet hebben, of ze dan op zwemles zitten. Dit jaar hebben 25 basisscholen hun resultaten gedeeld. Dit is een hogere respons dan tijdens de vorige meting (2020) maar lagere respons dan bij de metingen in eerdere jaren.

Van alle leerlingen van groep 3 tot en met 8 van het basisonderwijs (kinderen van 6 tot en met 12 jaar) heeft 82 procent minimaal een A diploma. Dit is een lager percentage dan in voorgaande jaren, toen nog boven de 85%. De percentages variëren van 45 procent in groep 3 tot 93 of meer procent in de groepen 6, 7 en 8. Dit komt erop neer dat in de hele gemeente van alle kinderen van 6 tot en met 11 jaar ongeveer 2.000 kinderen geen diploma hebben waarvan ongeveer de helft in groep 3 zit. Ten opzichte van voorgaande jaren is het aantal kinderen zonder diploma toegenomen, vooral in de groepen 3, 4 en 5.

Van de kinderen zonder diploma is van meer dan 95 procent bekend of ze op zwemles zitten. Van de kinderen zonder diploma zit 68 procent op zwemles en 23 procent niet en nog eens 5 procent staat op een wachtlijst voor zwemles. Verder valt op dat vooral kinderen uit de groepen 6, 7 en 8 die nog geen diploma hebben ook niet op zwemles zitten.

Evenals in eerdere schooljaren hebben meer meisjes (85%) dan jongens (80%) een diploma.

In de Gebiedsdelen Oude wijken en West hebben relatief minder kinderen een diploma dan in de rest van de gemeente. In gebiedsdeel Haren hebben relatief de meeste kinderen een diploma. Dit is niet afwijkend van de resultaten van 2019/2020.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doel van het onderzoek

Aanleiding

Het schoolzwemmen is afgeschaft. Het is inmiddels bijna 10 jaar geleden dat er schoolzwemmen is gegeven, seizoen 2012-2013 was het laatste seizoen. De gemeente Groningen heeft de ambitie dat 100 procent van de kinderen minimaal het zwemdiploma A behaalt.

De verantwoordelijkheid om kinderen te leren zwemmen, ligt tegenwoordig bij de ouders. Een groot deel van de ouders zorgt er zelf al voor dat hun kinderen leren zwemmen. Om de overige ouders ook te bereiken, startte de gemeente een voorlichtingscampagne in 2013. Daaraan is in de jaren daarna een vervolg gegeven.

Via een online reclamecampagne en de website www.zwemlesingroningen.nl wijst de gemeente ouders op het belang van het kunnen zwemmen. De kinderen zonder diploma krijgen van de groepsleerkracht een informatiefolder over zwemles. Momenteel wordt zwemles aangeboden in de gemeentelijke zwembaden. Daarnaast is er een aantal particuliere aanbieders.

Voor de kinderen die geen zwemles krijgen omdat de ouders te weinig geld hebben, is er een financieel vangnet. Ouders met een inkomen tot 110 procent van het wettelijk minimum kunnen voor hun kind vanaf 6 jaar de zwemlessen voor diploma A vergoed krijgen. De Stichting Leergeld stelt hiervoor geld beschikbaar, dankzij deze stichting hebben in 2020 354 kinderen tot en met 12 jaar zwemlessen gevolgd.

Er zijn ook kinderen die om een andere reden geen zwemles krijgen, bijvoorbeeld om godsdienstige of medische redenen. Van deze redenen bestaat bij de gemeente een algemeen beeld op basis van landelijke cijfers. Het landelijke beeld is bevestigd door een in 2013 gehouden enquête onder basisschoolleerlingen door Onderzoek,

Informatie en Statistiek Groningen. Uit dit onderzoek bleek dat 8 procent van de basisschoolleerlingen in groep 5 geen diploma had en ook niet op zwemles zat. De gemeente stelt voor deze groep een zwemprogramma op. De gemeente kan hen echter niet verplichten het zwemdiploma te halen, maar kan en wil dit wel stimuleren en faciliteren. Het blijft echter de keuze van de ouders.

Doel van het onderzoek

Sport050 wil graag monitoren hoe het is gesteld met de zwemvaardigheid van de basisschoolleerlingen van de gemeente Groningen. Daarvoor wordt er periodiek een inventarisatie gehouden onder de leerlingen van de groepen 3 tot en met 8 van alle basisscholen binnen de gemeente Groningen. De basisscholen hebben hiervoor hun medewerking toegezegd. De inventarisatie loopt zoveel mogelijk via de vakleerkrachten bewegingsonderwijs van de scholen. De eerste inventarisatie was in 2014, dit is de zevende inventarisatie, de vorige inventarisatie was in 2020. Sinds de herindeling in 2019 worden ook de scholen in Haren en Ten Boer meegenomen in de inventarisatie.

Opzet inventarisatie

Om zicht te krijgen op de zwemvaardigheid van de leerlingen inventariseren de docenten welke zwemdiploma's de kinderen hebben. Dit leidt tot een overzicht per school. Deze inventarisatie wordt periodiek in het voorjaar herhaald.

Van de gegevens wordt een analyse gemaakt met daarin overzichten van de zwemvaardigheid van de leerlingen uitgesplitst naar school, groep, geslacht en gebiedsdeel (van de school). Voor alle resultaten geldt dat we afhankelijk zijn van de aanlevering van gegevens door de scholen.

2 De respons

Binnen de gemeente zijn 55 basisscholen, hiervan hebben in 2022 25 scholen cijfers geleverd (45%), dit zijn er meer dan in 2020 (40%). Scholen voor speciaal onderwijs zijn niet benaderd. Het ligt in de bedoeling deze scholen volgend jaar wel weer te benaderen.

Tabel 2.1 Respons uitgesplitst naar verschillende categorieën

	2016	2017	2019	2020	2022
Scholen voor basisonderwijs	37	38	53	53	54
Respons	23	30	21	21	25
Percentage respons	59%	79%	40%	40%	45%
Groep 3	23	29	21	20	24
Groep 4	23	30	21	17	24
Groep 5	23	30	21	17	25
Groep 6	22	29	20	19	25
Groep 7	21	29	17	19	24
Groep 8	23	28	18	17	21
jongens/meisjes	23	29	21	21	25
gegevens over zwemles	20	28	16	17	25

Van 25 scholen voor basisonderwijs zijn in 2020 gegevens aangeleverd. Van drie van deze scholen hebben we gegevens van twee vestigingen gekregen. Er zijn ook scholen die in 2020 wel gegevens hebben geleverd maar in 2022 niet en andersom. Niet alle gegevens zijn volledig. De meeste scholen hebben van de groepen 3 tot en met 8 aangegeven hoeveel leerlingen de diploma's A, B en/of C hebben en hoeveel geen diploma. Soms ontbreken er groepen. Alle scholen met leerlingen zonder zwemdiploma hebben ook gegevens over zwemles aangeleverd, dit is meer dan in voorgaande jaren. Deze gegevens zijn echter niet altijd volledig.

Tenslotte telt het totaal aantal kinderen niet altijd op vanuit de categorieën. De gegevens zijn zo ingevoerd als we ze van de scholen hebben gekregen. Hierbij zijn we uitgegaan van de leerlingen waarvan het diplomabezit bekend is. De totale respons in percentage leerlingen ten opzichte van het totaal van de deelnemende scholen is 76 procent, dit is een hoger percentage dan in 2019/2020. De respons ten opzichte van het totaal aantal kinderen in de leeftijdsgroep 6 t/m 11 jaar is 35 procent, dit is lager dan in 2019/2020. Meer kleine scholen hebben dit jaar gegevens geleverd en een aantal grote scholen juist niet.

In tabel 2.2 is te zien van hoeveel leerlingen per groep bekend is of, en zo ja welk zwemdiploma ze hebben. Om enig inzicht te krijgen in de percentages, is het afgezet tegen de bevolking naar leeftijd. Gekozen is voor de gangbare leeftijd die de kinderen van de groepen hebben op 1 januari van het schooljaar. In totaal is naar schatting voor 35 procent van alle kinderen uit de gemeente Groningen bekend of ze een zwemdiploma hebben.

Tabel 2.2 Respons per groep en geslacht

Groep en gangbare leeftijd voor de groep	Respons	Bevolking 1-1-2022	% respons
groep 3 (6 jaar)	687	1.916	36%
groep 4 (7 jaar)	637	1.812	35%
groep 5 (8 jaar)	645	1.836	35%
groep 6 (9 jaar)	635	1.855	34%
groep 7 (10 jaar)	684	1.906	36%
groep 8 (11 jaar)	600	1.912	31%
jongens	1.921	5.668	34%
meisjes	1.967	5.569	35%
totaal	3.888	11.237	35%

Bij het lezen van deze cijfers moet in het achterhoofd gehouden worden dat er ook kinderen van buiten de gemeente Groningen in de gemeente op school zitten en vice versa. Ook zal de leeftijd niet in elk geval binnen de juiste groep vallen. Maar desondanks geven deze cijfers een goed inzicht in de respons.

Respons per gebiedsdeel

In de tabellen 2.3 en 2.4 staat de respons per gebiedsdeel. In 2022 zijn er meer scholen die hebben meegedaan dan in 2019 en 2020. In het onderzoek van 2020 hadden we de resultaten van 2019 en 2020 samengenomen waardoor we in totaal op 29 deelnemende scholen kwamen. In totaal 8 scholen hebben nog nooit meegedaan aan het onderzoek; bijna allemaal uit Meerstad of de gebiedsdelen Haren of Ten Boer

Tabel 2.3 Respons per gebiedsdeel en jaar in aantal scholen

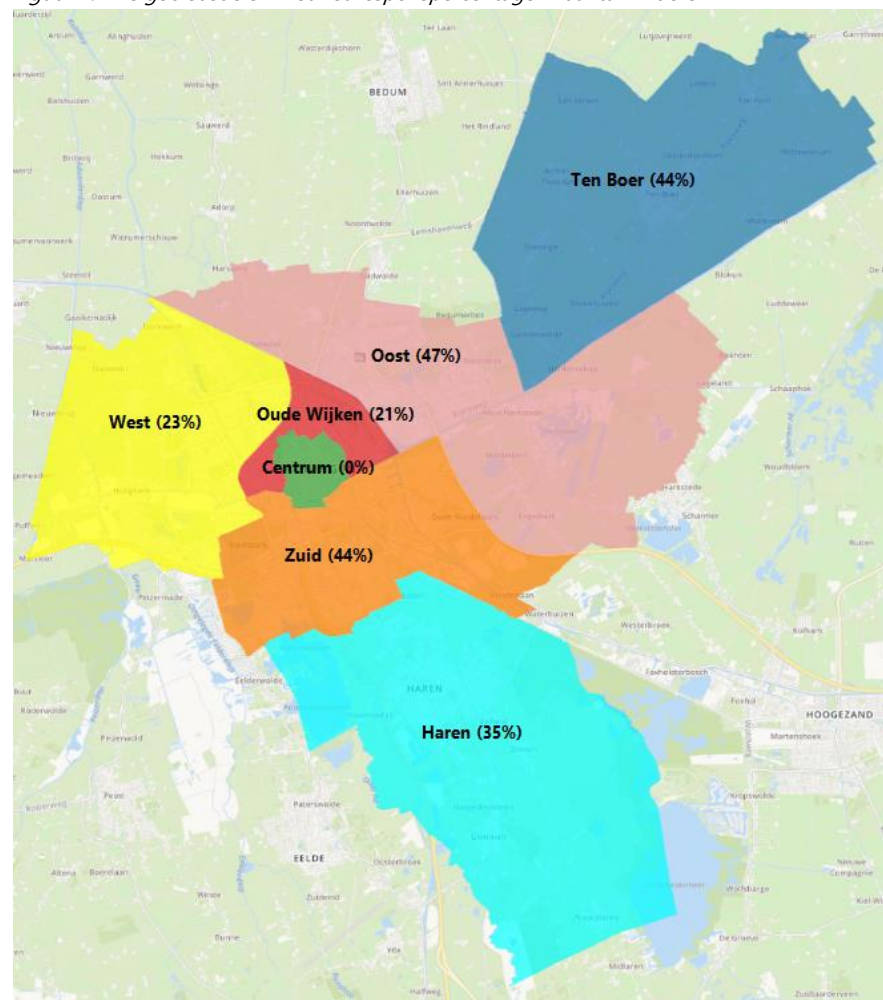
Gebiedsdeel	scholen	Respons		
		2019	2020	2022
Centrum	2	0	1	0
Oude Wijken	5	4	5	2
Zuid	9	2	4	5
West	12	5	5	5
Oost	13	4	4	6
Ten Boer	7	3	1	5
Haren	7	3	1	2
Totaal	55	21	21	25

Tabel 2.4 Respons per gebiedsdeel in aantal kinderen (6 – 11 jaar),

Gebiedsdeel	aantal kinderen	respons	perc. respons
Centrum	199	0	0%
Oude Wijken	1.417	297	21%
Zuid	2.107	928	44%
West	2.817	652	23%
Oost	2.568	1.216	47%

Ten Boer	505	224	44%
Haren	1.624	571	35%
totaal	11.237	3.888	35%

Figuur 2.1 De gebiedsdelen met het responspercentage in aantal kinderen

3 De resultaten

3.1 Algemeen

Van alle kinderen is geïnventariseerd wat voor zwemdiploma ze hebben. In tabel 3.1 staan de percentages per groep.

Tabel 3.1 Percentages leerlingen per groep naar hoogst behaald diploma, 2022

	Groep	3	4	5	6	7	8
Diploma							
Geen diploma		55%	23%	10%	6%	7%	3%
Diploma A		14%	14%	13%	10%	9%	9%
Diploma B		17%	36%	42%	51%	49%	53%
Diploma C		14%	28%	35%	33%	35%	35%
Aantal leerlingen		687	637	645	635	684	600

In tabel 3.2 en figuur 3.1 zijn de percentages te zien van de leerlingen die geen zwemdiploma hebben naar jaar van inventarisatie. Waar in groep 3 de meerderheid (55%) nog geen diploma heeft, heeft in groep 8 bijna iedere leerling (97%) minstens diploma A behaald. In totaal heeft 18 procent van alle basisschoolkinderen geen zwemdiploma. Dit percentage is hoger dan in voorgaande jaren (12-14%). Het doel van de gemeente dat 100 procent van de kinderen minstens zwemdiploma A behaalt, is hiermee verder weg dan in voorgaande jaren. Wel hebben verreweg de meeste kinderen een zwemdiploma behaald in groep 6. Vanaf groep 6 heeft meer dan 90 procent van de kinderen een zwemdiploma. Een ongeveer even groot percentage als in 2017.

Tabel 3.2 Percentage kinderen zonder diploma naar groep, 2015-2022

groep	2015	2017	2019/2020	2022
groep 3	40%	38%	42%	55%
groep 4	15%	14%	13%	23%
groep 5	9%	9%	8%	10%
groep 6	8%	6%	3%	6%
groep 7	5%	4%	3%	7%
groep 8	2%	4%	1%	3%
groep 3 t/m 8	14%	13%	12,5%	18%
jongens			13,5%	19%
meisjes			11,5%	17%

De absolute aantallen

In tabel 3.3 staat hoeveel kinderen per groep geen diploma hebben. Hiervoor is aan de hand van de respons en het totaal aantal kinderen per leeftijdsgroep het aantal opgehoogd en afgerond. Dit met de aanname dat de respons representatief is voor de hele gemeente. Naar schatting heeft ruim 2000 basisschoolkinderen in de gemeente geen zwemdiploma.

Tabel 3.3 Aantal kinderen zonder diploma per groep, 2022

groep	respons	opgehoogd
groep 3	376	1.050
groep 4	145	410
groep 5	65	190
groep 6	39	110
groep 7	49	140
groep 8	20	60
groep 3 t/m 8	694	2.010
jongens	367	1.080
meisjes	327	930

Zwemles

Van de kinderen die geen diploma hebben, is geïnventariseerd of ze op zwemles zitten. En als ze niet op zwemles zitten, of ze dan op een wachtlijst voor zwemles staan. In tabel 3.4 staan de resultaten.. Van de kinderen zonder diploma is van 68 procent bekend dat ze op zwemles zitten. Ongeveer 23 procent zit niet op zwemles en ook van minder dan 5 procent is niet bekend of ze op zwemles zitten (deze groep staat niet in de tabel). In totaal 38 kinderen staan op de wachtlijst. We zien ook dat van de oudere groepen relatief minder kinderen zonder diploma op zwemles zitten. In vergelijking met de vorige jaren gaat het hier om grotere percentages.

Tabel 3.4 Kinderen zonder diploma, op zwemles en niet op zwemles naar groep, 2022

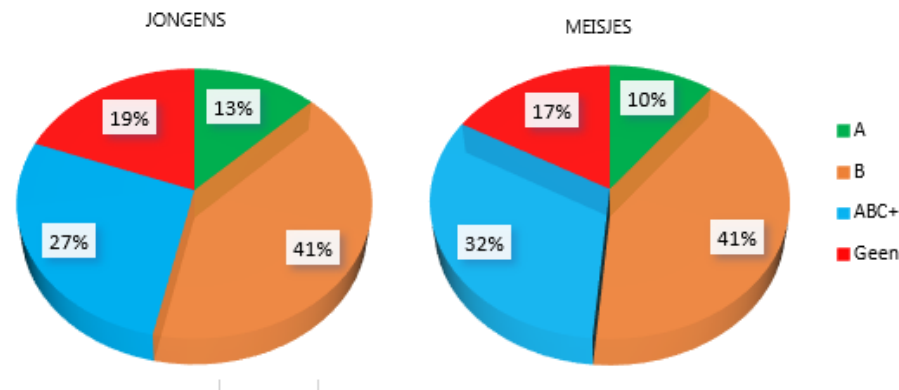
Groep	diploma		zwemles		
	geen	abs.	perc.	wachtlijst	geen zwemles
Groep 3	376	300	80%	23	48
Groep 4	145	110	76%	6	30
Groep 5	65	34	52%	3	15
Groep 6	39	14	36%	0	19
Groep 7	49	11	22%	4	35
Groep 8	20	5	25%	2	14
Groep 3 t/m 8	694	474	68%	38	161

3.2 Jongens en meisjes

We hebben ook gekeken naar de verschillen tussen jongens en meisjes. In figuur 3.1 staat een overzicht. We zien dat iets meer jongens (19%) dan meisjes (17%) geen zwemdiploma hebben. In figuur 3.2 staat de ontwikkeling van het aandeel jongens en meisjes zonder diploma over de jaren. In tabel 3.5 staat hoeveel kinderen wel en niet op zwemles zitten onderverdeeld naar jongens en meisjes. We zien dat sinds

2019/2020 het diplomabezit is afgenomen, zowel voor jongens als voor meisjes. Er zitten meer jongens dan meisjes op zwemles.

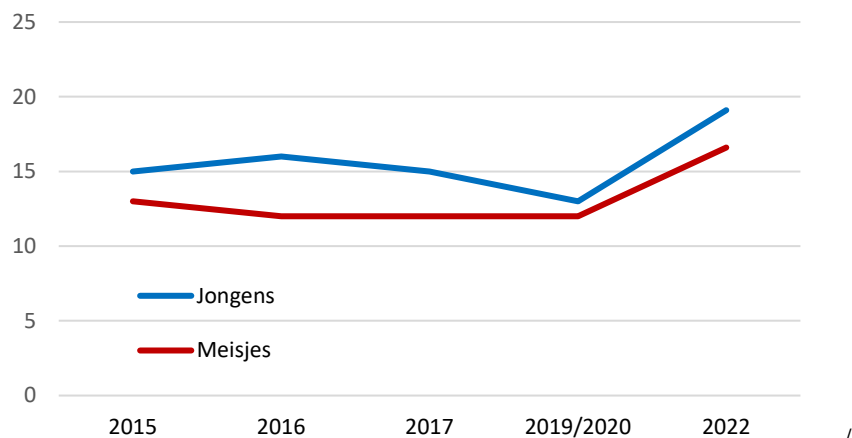
Figuur 3.1 Diplomabezit van jongens en meisjes, 2022

Tabel 3.4 Kinderen zonder diploma die wel of niet op zwemles zitten verdeeld naar jongens en meisjes.

Groep	zwemles		geen zwemles	
	jongens	meisjes.	jongens	meisjes.
Groep 3	158	142	24	24
Groep 4	54	56	18	12
Groep 5	15	19	8	7
Groep 6	7	7	10	9
Groep 7	7	4	19	16
Groep 8	4	1	5	9
Groep 3 t/m 8	245	229	84	77

Figuur 3.2 Percentage jongens en meisjes zonder diploma, 2015-2022

3.3 De gebiedsdelen

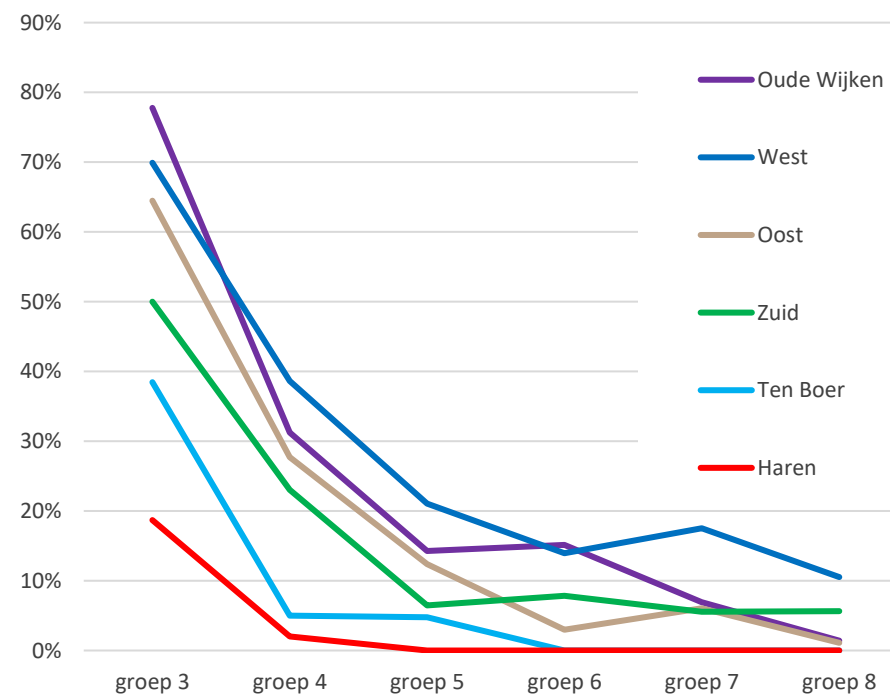
In tabel 3.5 en figuur 3.3 staat per gebiedsdeel het percentage kinderen zonder diploma naar groep. In figuur 3.4 staat per gebiedsdeel het diplomabezit. Eén gebiedsdeel, het Centrum, staat niet in de grafiek omdat er geen scholen in het centrum gereageerd hebben.

Tabel 3.5 Leerlingen zonder diploma naar groep en Gebiedsdeel, 2022

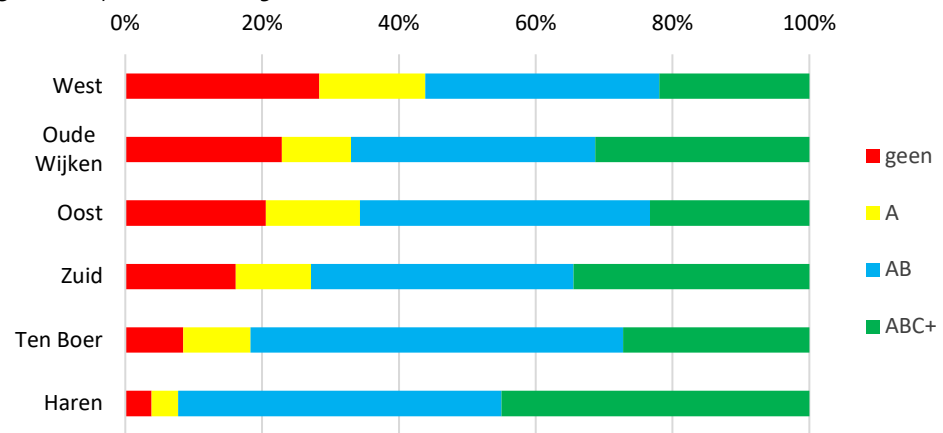
Gebiedsdelen	groep 3	groep 4	groep 5	groep 6	groep 7	groep 8
Centrum
Oude Wijken	78%	31%	14%	15%	7%	1%
Zuid	50%	23%	6%	8%	6%	6%
West	70%	39%	21%	14%	18%	11%
Oost	64%	28%	12%	3%	6%	1%
Ten Boer	38%	5%	5%	0%	0%	0%
Haren	19%	2%	0%	0%	0%	0%

In gebiedsdeel Haren hebben relatief meer kinderen in groep 3 al een diploma dan in de andere gebiedsdelen. In de gebiedsdelen Oude Wijken en West hebben relatief de minste kinderen een diploma. Ook in de gebiedsdelen West en Oude Wijken hebben relatief veel kinderen in de hogere groepen, 5 en hoger, geen diploma. In gebiedsdeel Haren hebben de kinderen over het algemeen meer diploma's dan in de andere gebiedsdelen. In de gebiedsdeel Oude Wijken en Oost hebben relatief weinig kinderen diploma C of meer.

Figuur 3.3 Leerlingen zonder diploma naar groep en Gebiedsdeel, 2022

Figuur 3.4 Diplomabezit naar gebiedsdeel, 2022

Colofon

Auteur:

Age Stinissen

Opdrachtgever:

Sport050

Foto

Beeldbank Groningen

Uitgave:

Onderzoek, Informatie en Statistiek Groningen, 2022

T (050) 367 56 30

E ois@groningen.nl

I www.oisgroningen.nl

 @basisvoorbeleid